Universal Declaration of Human Rights - Themne

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR* in *Unicode* project, http://www.unicode.org/udhr.

Mashelo Ma Anfəm ηa Raru Ta Amari Ma Rawuni Kəpet

KAWASƏR ANKAN

Owa ta salata kasothne ayiki a komane an fəm akəpet, owa yi amari məthənane a komane ŋa-e, ŋa yi angbeth ŋa rawankom, malompi, yi mathəfəl ka noru.

Owa, ka kala agbap yi kasay amari ma anfəm akəpet ma po kara kadifəthanɛ ake po ləsər tatemp ta anfəm akəpet, owa kə po kara ka raru are, pə yi nanra anfəm akəpet manba nan rawankom ra kafəf, katan εdina, kəte ba rənes kəpa ye, ane ηa tha yi mafela ma anfəm akəpet thən bɛ nəru. Owa ɔ fisa ti, kama a te gbəndar anfəm rə tay o tay bɛ mə yɔ ŋa an thanthonɛ tə kəfumpər ane bət anfəsə mə thalər na-e, owa tasoma, a yi təkə bot εthə məkunkəla na-e.

Owa a yi təkə sakəthi akera ake der o der, təkə yo tathof ta raru be təmane. Owa tasoma anfəm na tathof be an wopane ka raru, an bot ka masekrane man təkə ben kama an gbasi ofu fəlen malane ma kason anfəm akəpet amari akomane na, ka ayiki yi to wuni kəpet o yi-e, kəpa runinani, yi bom nan a thənane. Owa an ben təkə səka ro di rawankom yi mayi makolo ma anfəm akəpet.

Owa rokom kati bɛ tʌthof ʌte yi ka ʌŋnənki aŋe, təsonɛ kəpa, tʌ tə wopanɛ rəkin yi tʌthof ta rʌru tək sakəthi yi kəwop ʌmari a komʌnɛ aŋfəm akəpet yi tʌwankom tʌŋ.

Owa appo ben tə kəyi kasəthnε amari ame yi rawankom are, ya yi ankolo ηa masekranε ame.

Tasoma Akamatha ka Anfəm na Raru kə Thasa

Akera Ake kəpa :

Mashelo ma kason amari a komane anfəm akəpet ame, ma yi otəma wa wuni o wuni yi ka tathof ta raru be kama wuni o wuni, agbap o gbap ka raru, o yi təkə bot masekrane ame rə mera aloko be, rə kəthəkəsa anfəm akəpet kama an səka kayikis amari a komane anfəm akəpet yi tawankom tan ro di, kəton ka anc yi ka tathof ro kor yi ane yi ka tathof təbran. Kama anfəm be ka raru an wop masekrane ame. Owa kama an səthne, yi kəwop masekrane ame keton ka anfəm na tathof yi ka annənki ane yi kəton ka anfəm be man kaman-e:

1. Ansəkəl Atotoko

A kom anfəm akəpet be na athənnne yi rnwankom. Owa an ba məmari məthənnne. Owa an ba məfith yi təchemp. Chiyan, an yi təkə gbasi ankos nan mə kəpa na təkom.

2. Aŋsəkəl beka mareŋ

Wuni o wuni o ba mari ma rawankom, yi mamari a bot ka masekrane ame, kama a te say ko ta abonsho, mayi ma ander ŋon, kəpa uwan duni thalom wunibom, sothlom atənt man fof, andina man tan, thalom kəpa angbap any yi, təkə ate mo wop ka amera ŋon, anthof ŋon, thalom anbonsho o wur, tə mone, ta ro a kom ko-o, yi mətəma o-e. Rodi kati so, a ye təkə yo ko agbay tə kəpa angbap ane ro yi, amari o təma, thalom matəma ma anthof, thalom angban owuni o yi-e, thalom kəpa anthof ane po chiya ka anyethe nati, thalom a tan ni mashehɛkɛ, anyi ro ratha ka athof alom, thalom an bayɛ ate ma yo ka anyethɛ nate.

3. Aŋsəkəl bekʌ məsas

Wuni o wuni o ba Amari ta Anesəm non, rAwankom ron yi kafisəs Anesəm non.

4. Ληsəkəl bekʌ mʌŋlə

A yε sɔ təkə wop wuni rətar, thalɔm kəyis kɔ məshεkε. A yε sɔ təkə wop wuni, kəthila atar də roŋ o roŋ. Kʌthila aŋfəm ka rʌtar a yi təkə gbiŋe ki.

5. Ληsəkəl bekʌ tamath

A yε təkə thalər, kəsəmpar, thaləm kəgbalo wuni ka anfəsə rəkəm.

6. Ansəkəl beka tamthurukin

Wuni o wuni o ba Λmari mon a yi təkə son ko kətanηλης ka antho-e.

7. Aŋsəkəl beka tamthəderəŋ

Anfəm Λkəpet a thənʌnɛ teri ro der ka ʌŋthɔ. Əwa ʌŋ ba ʌmari ma kʌmʌ ʌŋthɔ ʌŋ gbəpər ŋa. Əwa ʌŋ ba ʌmari ma kʌmʌ ʌŋthɔ ʌŋ bum ŋa kəwur ka ʌŋe mə yɔ ŋa ʌŋgbʌy; ta ʌŋe məshim mʌsekranɛ ʌme, thalɔ m təkə yɔ aŋfəm alɔm ʌŋ ləsər mʌsekranɛ ʌme.

8. Ansəkəl beka tamthəresas

Wuni o wuni o ba Amari kama a thonkane ko ta bepi wuni o wuni o kathi ko Amari mon ka rewuni kepet ketanane ka an tho.

9. Ansəkəl beka tamthərenanle

A yε təkə barkar wuni ka ʌŋfɔsɔ. A yε təkə bot kɔ dɛr ɔfenʌnɛ thalɔm kəfitha kɔ rʌthɔf ʌtel ka mʌ te mɔ yema.

10. Ληsəkəl beka təfət

A yi təkə səŋ wuni o wuni ʌfɛrɛ ʌthənʌnɛ suʌ kə ɛləŋs ka ʌŋbare ŋa ʌŋthonkas gberkethe mə te yə ʌgbʌy ka kʌgbɛngbɛn ʌmari məŋ yi ʌŋgbɛthɛ ŋəŋ, yi mʌləs thaləm tʌləs a pa tə yə-e.

11. Ληsəkəl bekΛ təfət ŋin

- 1. Owa wuni o wuni a po bot ka Aŋbare ŋa Aŋthonkas be ta mʌləs a pa mɔ yɔ-e, a yɛ təkə gbasi kəpa ʌte a lɔm kəpa tɔ yu-e təteŋ, haŋ thas a po gbengbeŋ yi kələfthi ləfthi. Owa a sɔŋ kɔ ʌŋfere ŋa kʌthonka kʌmʌ ɔ kʌthinɛka ʌte a deŋ kɔ. Owa thas a bəp kəpa ʌte a l m təteŋ yenka ma wop kɔ tɛn.
- 2. Owa a yε təkəwop wuni ka ʌŋthɔ ka mʌləs ʌme pəyi ɔ botɛ ri mʌta mɔŋ, pə ka ʌŋthɔ ŋa ʌŋthɔf ŋɔŋ-o, thalɔm ʌthɔf ʌtel ka ʌlɔkɔ a yɔ mʌləs mati-e. Owa a yɛ təkə thʌlər wuni pə thas mɔ to a bot təkəthʌlər wuni məshim ʌŋthɔ ka ʌŋlɔkɔ ɔ shim ʌŋthɔ-ɔ.

12. Ansəkəl beka təfət marən

A yε təkə bot kəsəŋ ka ʌŋgbundu, ʌŋbɔnshɔ, mʌyirʌ thalɔm ʌte mɔ gbal, ɔwa kəsambos ayiki tɔŋ yi ʌŋes ŋɔ ʌfinɔ. ɔwa wuni o wuni ba ʌmari ma kʌ yɔ ʌŋthɔ ʌŋ chimʌ kɔ ka ʌŋe mə bot kɔ kəsəŋ-e.

13. Ansəkəl beka təfət məsas

- 1. Wuni o wuni o ba rʌwankom ra kʌkɔnε ro o yema yi kəbot məyira moŋ ro o yema-e ra thof o thof.
- 2. Dwa wuni o wani o ba Amari ma kAtey hali ro a kom ko-e təkə kone ro o yema-e, thalom kəkalAne ro o wur-e.
- 14. Ληsəkəl bekʌ tɔfɔt maŋlε
- 1. Wuni o wuni o ba Amari ma kagbuke o ko mankne ra athof alom, kama a te dif ko.

- 2. Owa a ye təkə noy ko Amari Ame ta salata efof eyay yay, thalom rə tətək təlom tə woŋ rʌpolitikis, thalom tətək te ləsər mʌthank ma Aŋyunayted Neshon.
- 15. Ληsəkəl bəkΛ tɔfɔt tamath
- 1. Wuni o wuni o ba Amari təkŋ yirA ka Aŋthof ŋɔŋ.
- 2. Owa wuni o baye mari təkə kathi okos kon amari ma kayi ukin ka anthof non, thalom kəbent ko kama o te shinkar kayi ukin ka anthof o te yema.
- 16. Ληsəkəl bəkΛ təfət tamthrukin
- 1. Aŋfəm aruni yi aŋfəm abom po tɛna-e, aŋ ba mʌri təkə nʌntʌnɛ mɔ to aŋ yema-e; təkə te kəlɛnɛ tʌ ʌbɔnshɔ, ʌŋthɔf, thalɔm ʌŋdina kʌmʌ aŋ təpi tʌlek taŋ.
- 2. Owa a ye təkə not wuni kə kone bala ka owe o te yema. Ane mənantane-e, an yi təkə ben ka mayema man.
- 3. Jwa ma pəyi ralek ra mayira ra yi kaboth ka akələn kələn ka mayirane-e, anə ka akələn be yi ka anthəfe, a yi təkə bum na də ron o ron man yema yatha-e.
- 17. Ληsəkəl bəkʌ tɔfɔt tamthədɛrəŋ
- 1. Wuni o wuni o ba Λmari təkə ba Λken kon kon son. Owa o gbəli so kʌl ba Λken yi afəm alomn.
- 2. Jwa wuni 2 baye mari taka kathi ka ki ra fasa rakom.
- 18. Ansəkəl beka təfət tamthresas

Wuni o wuni o ba Amari ma rAwankom ra kAtəmtəmnε to o yema, εnanε yoŋ yi Aŋdina o yema wop-e. Wa o ba Amari ma kAshinkar Aŋdina o yema, yi mʌlanɛ mɔŋ. Owa o ba rAwankom ra kAthəksa, kAbAtho, kAtaŋʌŋɛ yi kəthəksa mʌlanɛ mɔŋ pəyi kɔŋ son-o, ka Akələŋ kələŋ yi afəm alom-o, der ogberkethe-o, thalom ka ʌŋ gbundu ŋɔŋ.

19. Ansəkəl beka təfət tamthrenanle

Wuni o wuni o ba rawankom ra ate o təma yi kafof ate o yema-e. Owa rawankom are o ba ri təkə bət ate o nane kə tə bot ko kə səŋ yi kəthens, thalom kəsakəthi təra yi etəmtəmne də roŋ o roŋ kə təkəlene ro o yi-e.

- 20. Ληsəkəl beka kəgba
- 1. Wuni o wuni o ba Amari ma kAwop magbane mathofal yi kakulune ang o yema-e.
- 2. A ye təkə fəsar wuni kama ə kəkulune ka ate ə te yema-e.
- 21. Ληsəkəl bek∧ kəgba ŋin
- 1. Wuni o wuni o ba Amari ma kagbasi agbap ka ankwament na anthof non, ketan ka konon gben thalom ka owe o thithe.
- 2. Aŋkwhamɛnt ʌŋ yi təkətʌŋʌnɛ ʌte aŋfem aŋ yema-e. Jwa mʌyema ʌme aŋ tə tɔrinɛ ŋʌ ka kʌtente thith aŋe aŋ yema-e, ka aŋgbundu. Jwa a ye təkə pɛnshanɛ ʌmari ma wuni o wuni po bək təki thith wuni-e, kama ɔ thith ɔwe ɔ yema ɔ təma ta ʌtɔŋ.
- 3. [Missing?]
- 22. Ansəkəl beka kəgba marən

Owa mʌ pəyi wuni o wuni o yi kətəŋ ka aŋfəm ʌkəpet-e, o ba ʌmari ma kʌmʌranɛ kɔ kʌmʌ pəfisa kɔ kətʌŋ ka ɛmar ya aŋthɔf, ɛmar ya tʌthɔf tətel, kətʌŋʌnɛ ka mɔ to o gbəli təmʌ ukolo yi yiki kətəŋ ka aŋkos ŋɔŋ.

- 23. Ansəkəl beka kəgba ɛsas
- 1. Jwa wuni o wuni o ba Amari ma kAworek mApanth, rAwankom ra kAthith ko remApanth yi ka olompi wati kAmA Ate penshane keson wuni mApanth.
- 2. Dwa wuni o wuni o yi taka ba aram athanane bepi an yo mapath mathanane kate to agbay.
- 3. A yi təkə rʌm wuni o wuni ʌrʌm ʌfinɔ mə gbəli sɔŋ kɔ ayiki tɔŋ ka rʌlek rɔŋ yi kəmar mʌtʌy məlɔm ɔ yi təkə yɔ ka ʌkələŋ kələŋ ɔyi-e.
- 4. Wuni o wuni o ba Amari təkə kulune, thalom kətəpi Anənki mə chima ko kama o sotho aram afino ka mapanth mo worək-e.
- 24. Ληsəkəl bek∧ kəgba manlε

Wuni o wuni ο ba ʌmari ma kʌfothanɛ kəwur kʌyɔ mʌpanth to o yema. Owa o ba ʌmari ma kʌsoŋ ko ʌloko mo fothanɛ ʌloko o loko.

- 25. Ansəkəl beka kəgba tamath
- 1. Wuni o wuni o ba Amari ma kayi uyenki mədɛr, yi kAbor koŋ. Owa aŋ yi təkə ba ɛdi ɛbeki, ɛyet ɛwoŋ, aŋseth kAyi, tol ɛbeki, ɛmar ya ʌŋthof. Owa o yi təkə sotho Amar ka ʌŋloko mo te yi rə məpanth-e, thalom utuy, bepi o səkɛ ulopʌnɛ, thalom kəsəkɛ ubora, ubʌki, owa sothəlom mʌ mo tə so gbəli worək ka aŋyɛthɛ ŋɔŋ.
- 2. Aŋkomra yi aŋfeth be a yi təkə sɔŋ ŋa məmari məthɔkɔŋ. Aŋfəth aŋe ma kom ka ka te tha nantane yinka te tha nantaneŋ, a yi təkə sɔŋ ŋa emar ethənəne.
- 26. Ληsəkəl bekʌ kəgba tamthurukin
- 1. Uwath O wath oba Amari ma k Ayoko oKarAn A yi təkə yo wath o wath o pon kA kAraŋ ka Ataranthe təfeth. Kere kAthəkəs tAtol yi kAkAraŋ kaboli rəkəm a yi təkə səŋ ki ka aŋfəth Aŋe gbəli thəkəs yi kAkaraŋ kati.
- 2. Owa kakaran a yi təkə yo ki kama kə gbəli mar owuni kama o ko rodi, tə kəbar ayiki tən yi rawankom rən. Owa kəyi təkə gbəli kara ko kəsəthrans smera, kamuyans, kə kara rəyathki kətən ka ta bona ta araru, anfəm akəpet, sdina sgbaske gbaske, owa yi kə kara məthəfəl mə to Anyunatsd Neshon an yema-e.
- 3. Ankomra an ba Amari ma kathith ko ka karann kan yema anfeth nan an karan-e.
- 27. Ansəkəl beka kəgba tamthəderən
- 1. Owa wuni o wuni oba Amari ma katan makur ma anfəm non Ame o yema-e, yi ka Akələn kələn o yi-e. O yi təkə yanthene matay Ame, owa o yi təkə mar kama mə ko ro di ka moyen.
- 2. Wuni o wuni o ba amari ma kabum mayi, mayet ame o bempa yi atafa ate konon o gbal-e.
- 28. Aŋsəkəl bekʌ kəgba tamthrɛsas

Owa wuni o wuni o ba Amari ma kataŋanɛ aŋe o yema pəyi ka aŋthof ŋoŋ rəkor-o, thaom rə təthof tətel ro mo gbəli sotho aŋfɛrɛ ŋa ka sotho matay ame bɛ a gbal ka masekranɛ ame ka rawankom roŋ kəyankaŋ.

- 29. Ansəkəl beka kəgba tamthrenanle
- 1. Jwa wuni o wuni o ba ʌŋgbɛthɛ ŋa təkə mar ʌkələŋ kələŋ o sotho rʌwankom bɛ o po teŋa yi kəwur ŋaŋiɛŋ.
- 2. Jwa hali ma apa wuni o wuni ɔ ba ʌmari yi rʌwankomrɔŋ, ta tʌrʌ ti kəpa ɔ yi ro ratha ka ʌ ŋthɔ. Jwa ɔ yi təkə yikis ʌmari yi rʌwankom ra aŋkos ŋɔŋ. Jwa ɔ anfəm ŋa rʌwankom.
- 3. Jwa Λmari Λme yi rʌwankom ʌre, ε sɔŋ yɛ wuni mari təkə te tʌŋʌnɛ mʌbotəs ma Aŋyunayted Neshɔn.

30. Aŋsəkəl bekʌ kəgba təfət

Owa Λte yi ka mʌsekranɛ ʌme bɛ, a yɛ təkə gbasi ti təkə səmpar ʌŋthɔf, wuni o wuni, thaləm ʌnənki ŋa ʌŋfəm, thaləm təkə kasara ʌmari yi rʌwankom yi ka mʌsekranɛ ʌme.